

kisvárdai lapok

33. évfolyam 2. szám - 2021. június 20. vasárnap

Parasztopera, R.: Rédli Károly m.v.
A kassai Thália Színház előadása.

„A hangulati ellenpontozás, a groteszk tehát nemcsak a játék szervezésében, a dalszövegekben jelenik majd meg, hanem a berendezésben is, hiszen a gólyafészek magasában baljós előjelleként a rezzenéstelen arcú Cowboy (Bocsárszky Attila) figyel bennünket. Később a Cowboy a fiatal férfi arcképét a szemközi falon befelé fordítja. Az előadás fő jellemzője, hogy a reális szituációk megtörnek és hirtelen váltanak át meglepőbe. Ez a törés a produkció több szintjére is igaz. A kezdés előtt a hangszóróból Madarász Máté figyelmeztet minket arra, hogy mivel a tartalmas beszélgetésekhez úgymint vonalas telefonok szükségeltetnek, ezért kapcsoljuk ki mobiljainkat az előadás alatt.”

Szekeres Szabolcs

Magyar
Színházak
33. Kisvárdai
Fesztiválja

2021. június 18-26.

Eszenyi Enikő, színházi rendező, színpadi és filmszínésznő:

A budapesti Színház- és Filmművészeti Főiskolán tanult, 1983-ban színésznői diplomát szerzett. A diploma megszerzése után a budapesti Vígszínház társulatához szerződött, 2009. február 1-jén nevezték ki a Vígszínház művészeti igazgatójává, ezt a pozíciót 2020. június végéig töltötte be. Első rendezése színházigazgatóként Büchner Leonce és Lénája volt a Budapesti Kamaraszínházban, amely produkció hét díjat kapott a Magyar Színházi Fesztiválon, 1991-ben. A következő években több olyan darabot állított színpadra, amely a szakma és a közönség elismerését is kivívta itthon és külföldön egyaránt. Rendezett Pozsonyban, Prágában, de eljutott a washingtoni Arena Stage-hez, ahol 2004 januárjában Brecht Egy férfi az ember című darabját állította színpadra, de más munkáját láthatták a dél-koreai Szöulban is. Közben színésznőként is nagyon sikeres pályát futott

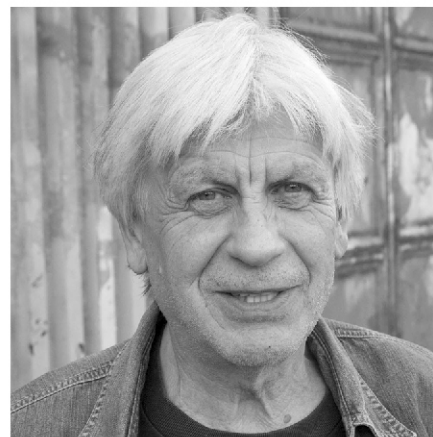
be, amely során számos fontos szerepet játszott el a drámairodalom remekműveiből, például volt Lady Macbeth, Kleopátra, Szent Johanna, de játszotta Ibsen Nóráját is, vagy Shen Teh/Shui Ta szerepét Brecht: A szecsuáni jóember című darabjában ezekért több díjat is kapott. Mindezek mellett több mint 25 szerepet játszott különböző filmekben. Munkásságát több magyar állami kitüntetéssel jutalmazták, így Jászai Mari-díjjal és Erdemes Művész díjjal is elismerték, valamint 2001-ben Kossuth-díjat kapott.

Venczel Valentin, színész, rendező, az Újvidéki Színház igazgatója:

Nagybecskereken született, 1974-ben felvették az Újvidéki Művészeti Akadémia első magyar tannyelvű színészsztályába, 1978-ban végzett színészként. A tanulmányokat követően az Újvidéki Színházhoz szerződött, ahol egy két-éves kihagyással egészen 1991-ig dolgozott. 1989-től Kaposváron töltött két

évadot. 1991-ben a jugoszláv események nyugtalanító alakulása miatt az Egri Gárdonyi Géza Színház mellett döntött, itt több, mint 80 szerepet játszott, többször volt az „évad művésze” és több közönség-, illetve szakmai díjat is kapott. 2010-ben Aase-díjjal is elismerték munkáját. A színészet mellett több előadást rendezőként is jegyez, a gyermekelőadástól operáig terjed a paletta. Emellett kommunikációelméletet, retorikát és drámapedagógiát is tanított. 2013. október 1-től igazgatja az Újvidéki Színházat.

Árkosi Árpád, rendező:

Gépészmérnöki szakon végzett a Nehézipari Műszaki Egyetemen 1972-ben. Amatőr rendezőként került kapcsolatba a színházzal 1968-ban. 1975 és 1980 között a József Attila Tudományegyetem Színpadának rendezője volt. 1978-ban kezdett el rendezni hivatásos színházakban. 1980-tól 1985-ig a szolnoki Szigligeti Színház rendezője volt. Megfordult a Szkéné Színtársulatánál, a Szegedi Nemzeti Színházban, a debreceni Csokonai Színházban, a Miskolci Nemzeti Színházban. A hazai teátrumok mellett többször rendezett határon túli magyar

színházakban is, például Kolozsváron, a Szatmárnémetiben, Temesváron, Sepsiszentgyörgyön, Gyergyószentmiklóson, Kassán. A kisvárdai fesztiválon is visszatérő vendég, többször volt felkért hozzászólója a szakmai beszélgetéseknek, legutóbb 2020-ban pedig a legjobb rendezésért járó díjat kapta Visky András: Pornó – Feleségem története című művének színpadra állításáért, a Kolozsvári Állami Magyar Színház és a Gyulai Várszínház közös produkciójában.

Szabó Attila, színháztörténész, egyetemi oktató:

2006-ban szereztem diplomát színháztörténész és angol szakos bölcsészként a veszprémi Pannon Egyetemen, 2018-ben védtem meg doktori dolgozatomat a Pécsi Egyetemen. 2006 óta, kisebb megszakítással, az Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet munkatársa vagyok, ahol előbb gyűjteményi munkatársként, nemzetközi referensként, majd 2014 óta igazgatóhelyettesként dolgoz-

tam. Számos nemzetközi és régiós színházi kutatási projektben vettem részt. 2006 óta tagja vagyok a STEP nemzetközi színház-szociológiai kutatócsoportnak, melynek célja az európai színházi struktúrák összehasonlító kutatása, a rendszerek és művészeti tapasztalatok bonyolult összefüggéseinek feltérképezése. A Pannon Egyetemen vendégtanárként majd 2018-tól a Károli Gáspár Református Egyetemen adjunktusként vettem és veszek részt a színházi oktatásban, oktatott tárgyaim: a színház- és drámaelemzés, a kortárs magyar, román, amerikai és közép-európai színház, színháztörténet, színházi szakírás. Főbb kutatási területem a színház és műltfeldolgozás, a színháztörténet-írás korszerű módszertana. Önálló köteteim (2019): A valós színterei, Az emlékezet színpadai.

Régóta nagy rajongója vagyok a kisvárdai fesztiválnak, de mindeddig nem lehetőségem a teljes műsort módszeresen végignézni. Ilyen hosszasan kényeszerű „színházmegvona-ás” után különös várákozással nézek a tömény élményzúhatag elé. A program szerint a Kárpát-medence minden fontos magyar színházi helyszíne megjelenik, a legváltozatosabb társulati formák, műfajok és színházi stílusok vonulnak fel. Azt hiszem, hogy ezek a benyomások és beszélgetések mind számomra az egyetemi oktatásban, mind a szakírói képzésünk hallgatói számára egy évre elegendő muníciót biztosítanak a színházról való közös gondolkodásra.

Rosznák Varga Emma, egyetemi hallgató, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, magyar szak:

Talán érdemes elmondanom, hogy rövid kitérőt tettem a színművészet irányába, de két év egyetemi képzés után kiderült számomra, hogy nem így akarom folytatni utamat. Ennek ellenére nem feledtem el azokat a tapasztalatokat, melyeket ez idő tájt szereztem, csupán igyekszem hasznosítani „a nézőtéri oldalon”. Szenvedélyesen szeretem a színházat, a színházi világ valamennyi szegmensében találok számomra értékeset; hogy 21 évesen letértem a színészpályáról, valójában megannyi esélyt (és időt) adott nekem arra, hogy minél többet látogassam a teátrumokat. Jelenleg bölcsészhallgató vagyok és egy színházi szakírói kurzus keretein belül tíz hölgytársammal veszünk részt a fesztiválon. Mivel a titulusom is „hallgatói zsűritag”, nem áll módomban hosszú életrajzzal untatni bárkit is, ellenben izgatottan várom június 18-át!

Elrajtolt a fesztivál

Megkezdődött a Magyar Színházak 33. Kisvárdai Fesztiválja. Június 18-a és 26-a között 15 versenyelőadást és több más produkciót is láthat a közönség a megszo-
kott helyszíneken: a Művelő-
dési Központban, a Zsinagó-
gában és a Bagolyvárban. A hivatalos megnyitón Fekete Péter kulturális államtitkár, Demeter András romániai kulturális államtitkár, Vidnyánszky Attila, a buda-
pesti Nemzeti Színház vezér-
igazgatója és Leleszi István, Kisvárdai polgármestere is köszöntötte a közönséget. A megnyitó után Herczeg Ferenc: Déryné ifjasszony című darabját láthatták a nézők a Déryné Társulat elő-
adásában, Vidnyánszky Attila rendezésében.

Nemcsak boldog, de jó ember kívánok lenni

Amennyiben akadt volna eddig bárkinek is kétsége afelől, hogy Tarpai Viktória generációjának kiemelkedő színművésze, tegnap este megbizonyosodhatott az ellenkezőjéről. Aki látta már a Déryné-programba a rendezés okán ki tudja, miért, de mégis beválogatott salgótarjáni Advent a Hargitán-előadásban Árvai Rékaként, minden bizonnyal fölismerhette a fiatal, frissen Jászai Mari-díjas színésznő atmoszférateremtő képességét.

Tarpai életútja több helyütt rezonál Széppataki Róza pályájával. Némi nosztalgiával manapság tisztelt színésznőnk karrierje sem volt egyértelmű diadalmenet, ahogyan Déryné szerepalakjának megformálója is igazán megszenvedte személyes és szakmai útjainak, végül is bizonyosságokat adó állomásait. Talán ebből a sokrétű tapasztalat-halmazból is fakadhat, hogy az utóbbi időkben egyre több olyan előadásban láthattuk, amit „ő

visz a vállán”. Mint, ahogyan Herczeg Ferenc művét, a nemrégiben alakult Déryné Társulat első előadását is. Vidnyánszky Attila némely rendezését szemlélve, érdekes, megtermékenyítő alkotói feszültségnek lehetünk tanúi: egyrészt a színtisztán őszinte érdeklődésnek és odaadásnak, mind emberi és szakmai aspektusból, másrészt a horizont tetejéről szertenéző, némileg (ön)ironikus szemléletformálásnak, mint ahogyan legutóbb, az Operettszínházban színre vitt fölpezsdítő Csárdáskirálynőben. Különben hogyan is lehetne, hogy amíg kulturális, művészeti örökségünk egyik letéteményese az előadás, addig a vándorszínészek szekere a színpadon alig nagyobb, mint Tarpai cipellője? A Déryné Társulat előadása ígéretes kezdet, várva várt, hiánypótló vállalás, és biztató, hogy, bár Dérynének talán még maga kellett, hogy megvarrassa-vásárolja színpadi ruháit, ez ma már közel sincs így.

A paradicsom kapuja zárva

Pintér – Darvas: Parasztopera / Thália Színház, Kassa

A tanyavilágban játszódik a cselekmény. Ennél ismerősebb környezetben nem is járhatnánk. A piros muskátlik a verandán, a fehérre festett kemence, a szénabálák, a népi díszítéssel ellátott tányérok a ház falai között élő család egységét sugallják. A harmónia azonban csalóka. A Gadus Erika tervezte látványvilág megelőlegezi a sztori későbbi, nyugtalanító irányát.

A hangulati ellenpontozás, a groteszk tehát nemcsak a játék szervezésében, a dalszövegekben jelenik majd meg, hanem a berendezésben is, hiszen a gólyafészek magasában baljós előjelként a rezzenéstelen arcú Cowboy (Bocsárszky Attila) figyel bennünket. Később a Cowboy a fiatal férfi arcképét a szemközti falon befelé fordítja.

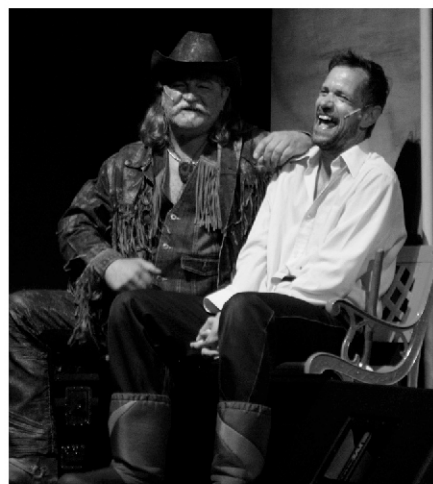
Az előadás fő jellemzője, hogy a reális szituációk megtörnek és hirtelen váltanak át meglepőbe. Ez a törés a produkció több szintjére is igaz. A kezdés előtt a hangszóróból Madarász Máté figyelmeztet minket arra, hogy mivel a tartalmas beszélgetésekhez úgylas vonalas telefonok sügéreltetnek, ezért kapcsoljuk ki mobiljainkat az előadás alatt.

Pintér Béla és Darvas Benedek Parasztopera című művének családja fontos eseményre készül. A Vőlegény (Rubóczki Márkó) és a Menyasszony (Stehlárik Viktória) menyegzőjének a napja jött el. A család az utóbbi szüleinek az érkezését várja, ám az esküvő váratlan fordulatot vesz.

A kassai Thália Színház színészei jól és kifejezően énekelnek, hiszen a dalszövegekben az emelkedett a blaszfémme

karöltve adja a humort. Az egymáshoz jól illeszkedő színészi alakítások közül egy örökmozgó és egy mozdulatlan alak köti le figyelmünket leginkább. Ollé Erik az Álomátfőnök szerepében indítja el a lavinát, amely aztán a család széteséséhez és a leleplezéséhez vezet. Ollé ihletetten játssza a folyamatosan illuminált vasutast. Mindig jön az a pillanat, amikor talajrészeg férfi addig csak reszketeg végtagjai megbokrosodva valószínűleg vitustáncot járnak, hogy aztán újra a labilis nyugalom uralkodjon rajta, de nem hagy kétséget afelől, hogy a részegsége állandó.

A Menyasszony apja (Illés Oszkár) jovialis úr és pipogya férj. A béketűrő kispolgár mintapéldánya. Vele bármi és akárhányszor megtehető, csak hagyják békén. Ahogy a gurulós bőröndjét maga után húzva megérkezik a nászáékhoz, azonnal felveszi a házi mamuszát. Faarccal fogadja a Menyasszony anyjának (Szabadi Emőke) visszatérő megjegyzéseit házasságuk sikertelenségéről. Lányát levegőbe emelné, ám miután

ez nem sikerül, a kudarcot ugyanilyen mocsanatlan vonásokkal veszi tudomásul.

A disznóöléstől disznóölésig tart a kassai Thália Színház szórakoztatóan humoros előadása. A családi béke, a harmónia csakis átmeneti, mert a hamu alatt ott izzik hol jobban, hol rosszabbul érezhetően a parázs. Rédlí Károly rendezése sóvárog a család után, de ha bezárul a paradicsom kapuja, azaz megszűnik a közösség körülbélüli egysége, nincsen többé visszaút. Többféle stílus találkozik a produkcióban, de a görög dráma világa érvényesül különösen erősen, hiszen bárhogyan is törekszenek rá, a szereplők a végzetüket nem kerülhetik el.

Szekeres Szabolcs

„Érdekes színfoltja ez a színházi életnek”

A székelyudvarhelyiek a Meghatározatlan időre című kirakatszínházi előadással járulnak hozzá az ideai fesztiválprogramhoz. Nagy Pált, a Tomcsa Sándor Színház igazgatóját, a szokatlan formaválasztásról és annak motivációjáról kérdeztük.

Udvarhelyen mi a járványtól függetlenül, úgy terveztük meg, hogy lehetőleg minden a helyén legyen. Ha lehet, csináljuk, ha pedig nem, akkor nem, és természetesen nem is tudtuk előadásokat tartani, ezért majdnem az egész évadot átpakoltuk a következőre. Az így, hirtelen keletkezett lyukakat valamilyen be kellett tölteni. Még tavaly decemberben, egy közös gondolkodás végeredményeként született meg a kirakatszínház. Akkor elkezdtük az elméleti részét kitalálni, aztán januárban fokozatosan megvalósítani. Anton Vladimir, bukaresti rendezőt kértük fel, hogy a gondolatunkat ültesse gyakorlatba is. Minden színészszel külön foglalkozott, segített azokat a személyes történeteken alapuló gondolatokat – amit a vírus és a bezártság okozott – kifejezésre juttatni a kirakatokban a színészeink által. Idén ezzel jöttünk Kisvárdára, olyan előadást, amivel versenyre jelentkezzünk, sajnos – a sok halasztgatás miatt – nem tudtunk előkapni. Ha a járvány úgyis mindenre rányomja a bélyegét, akkor ebbe a folyamatba, mi ezzel a színfolttal szállunk be.

Hogy illesztettétek be ezt a koncepciót Udvarhelyre?

Kisváros Udvarhely. Megnéztük az általunk legideálisabbnak tartott üzlethelyiségeket, a tulajok együttműködők voltak, könnyű volt megszervezni. Évek óta igyekszünk kimozdulni a kőszínházból a városba, vannak kocsmaszínházi, osztálytermi előadásaink is. Ha kimegyünk az emberek közé, az segít abban, hogy akik egyébként idegenkednek a színháztól, kedvet kapjanak és bejöjjenek, amire volt is példa. Meg nem hirdettük, mert télen még nálunk is létszámkorlátozás volt. Ha egy járókelő jött, megállt, megnézte, és általában mindig csatlakoztak mások is. Úgy terveztük meg, hogy könnyen, szinte bárhova applikálható legyen. Ha meghívna valahova, biztosan találunk 2-3 olyan helyszínt, ahova be tudjuk szerelni az előadásokat.

A járványnak túlnyomórészt negatív hozadékai voltak. Ennek ellenére, látsz benne valami pozitívumot?

Nekünk hozott pozitív dolgokat is, hiszen hiába volt jól megálmodott évadunk, a kreativitásunkat kellett igénybe vennünk. Nem akartuk túlzásba vinni az online szereplést, azokat – az élő, színészeket is megdolgoztató munkákkal szemben – pótcselekvésnek éreztük. Ezért csináltunk kirakatszínházat, ezért csináltunk egy Beckett rövid című színházas-filmes kombinációt. Azt érezzük, a járvány okozta útkereséseink eredményesek voltak, ezt a kisvárdai meghívó is bizonyítja. Érdekes színfoltja ez a színházi életnek, és ennek köszönhetően itt is meg tudjuk villantani, hogy a színház mennyire kreatív tud lenni és mennyire képes reagálni a mindennapi kihívásokra.

Both Gréta

Nagy Szilárd és Ragány Misa koncertje a Főtéren

Mai program11:00 – Szakmai Klub
Helyszín: Pódiumterem13:00 – Villám-workshop
kritikusi mesterkurzus
Helyszín: Pódiumterem14:30 – Szakírói Kurzus
Helyszín: II. oktatóterem15:00 – Kollektív szerepépítés
– Arlequin Sardar Tagirovsky
workshopja
Helyszín: Konferencia központ18.00 – SZEDJETEK SZÉT
(Domonkos István művei alap-
ján) (verseny) R.: Mezei Kinga
A szabadkai Kosztolányi Dezső
Színház előadása.
Helyszín: Művelődési Kp.21.00 – Halász Péter:
GYEREKÜNK (verseny)
R.: Hatházi András
A Csíkszeredai Csíki Játékszín
előadása.
Helyszín: Zsinagóga21.00 – Billy van Zandt – Jane
Milmore: BOCS, FÉLREMENT!
R.: Paczolay Béla
Az Orlai Produkció előadása.
Helyszín: BagolyvárMEGHATÁROZATLAN IDŐRE
(kirakatszínház)
12+ R.: Vladimír Anton m.v.
A székelyudvarhelyi Tomcsa
Sándor Színház előadása.**kisvárdai lapok**A Magyar Színházak
33. Kisvárdai
Fesztiváljának napilapjaSzerkesztő:
Ungvári JuditMunkatársak:
Tölli Szofia
Oláh ZsoltFotók:
Godó-Révész Rebeka
Tugya VilmosNyomdai előkészítés:
Kóczon NikolettaNyomdai kivitelezés:
Imi Print NyomdaFelelős kiadó: Nyakó Béla
ISSN 1587-8325

www.kisvarda.szhaz.hu

A Magyar Színházak 33. Kisvárdai Fesztiváljának támogatói:

NKA
Nemzeti Kulturális Alap

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

KISVÁRDAI VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA

SZABADTÉRI
SZÍNHÁZAK
SZÖVETSÉGE

Déryné
program

Friss FM Kisvárcs